

OECD *Multilingual Summaries* Perspectives on Global Development 2014

Boosting Productivity to Meet the Middle- Income Challenge

Summary in Greek

Read the full book on: 10.1787/persp_glob_dev-2014-en

Προοπτικές για την παγκόσμια ανάπτυξη 2014

Αύξηση της παραγωγικότητας για την αντιμετώπιση της πρόκλησης του μεσαίου εισοδήματος

Περίληψη στα ελληνικά

Πολλές χώρες μεσαίου εισοδήματος δε θα συγκλίνουν με τα επίπεδα των κατά κεφαλή εισοδημάτων των χωρών του ΟΟΣΑ Ο υψηλός ρυθμός ανάπτυξης που σημειώθηκε για ένα μεγάλο διάστημα κατά την περασμένη δεκαετία αύξησε αισθητά το μερίδιο των αναπτυσσόμενων χωρών στην παγκόσμια οικονομία. Όμως αυτή η διαδικασία «μετατόπισης του πλούτου» θα επιτρέψει στις εν λόγω χώρες να συγκλίνουν τελικά με το επίπεδο του μέσου κατά κεφαλή εισοδήματος των χωρών του ΟΟΣΑ; Ύστερα από μια μακρά περίοδο εντυπωσιακής αύξησης οι ρυθμοί ανάπτυξης άρχισαν να επιβραδύνονται σε μερικές οικονομίες μεσαίου εισοδήματος. Υπό τους σημερινούς ρυθμούς ανάπτυξης ορισμένες από τις χώρες μεσαίου εισοδήματος δε θα καταφέρουν να συγκλίνουν με το επίπεδο του μέσου εισοδήματος στον ΟΟΣΑ έως το 2050. Η πρόκληση αυτή μεγεθύνεται περαιτέρω λόγω της επιβράδυνσης της κινεζικής οικονομίας, της οποίας η μέχρι σήμερα ταχεία μεγέθυνση ωφέλησε τους γείτονες και τους προμηθευτές της, και ιδιαίτερα τις χώρες εξαγωγείς φυσικών πόρων.

Η αύξηση της παραγωγικότητας είναι καίριας σημασίας: Κατά τη μετάβαση από οικονομία χαμηλού εισοδήματος σε οικονομία μεσαίου εισοδήματος, η παραγωγικότητα αυξάνεται μέσω της μετατόπισης του εργατικού δυναμικού σε τομείς υψηλότερης παραγωγικότητας. Η μετατόπιση αυτή παραμένει σημαντικός παράγοντας ακόμα και στις χώρες μεσαίου εισοδήματος, όπως, για παράδειγμα, η Ινδία και η Ινδονησία. Όμως, όταν η διαδικασία αυτή επιβραδυνθεί, θα πρέπει να δοθεί όλο και μεγαλύτερη έμφαση στη βελτίωση της παραγωγικότητας σε επίπεδο τομέα. Η μετατόπιση αυτή είναι προφανής στη συνολική αύξηση της παραγωγικότητας στις χώρες του ΟΟΣΑ. Είναι επίσης προφανής στην Κίνα όπου η παραγωγικότητα αυξήθηκε σε πολλούς μεταποιητικούς κλάδους λόγω της άντλησης παγκόσμιας γνώσης μέσω των άμεσων ξένων επενδύσεων και λόγω της εισαγωγής κεφαλαιουχικών αγαθών και συστατικών μερών.

Όμως η παραγωγικότητα αυξάνεται με αργό ρυθμό: Για να διατηρηθεί η σύγκλιση, είναι απαραίτητη η επιτάχυνση της αύξησης της παραγωγικότητας. Κατά την περασμένη δεκαετία, η αύξηση της παραγωγικότητας συνέβαλε μόνο οριακά στην οικονομική μεγέθυνση πολλών χωρών μεσαίου εισοδήματος. Ήταν επίσης ανεπαρκής για να περιορίσει σημαντικά το ευρύτατο χάσμα παραγωγικότητας με τις προηγμένες χώρες. Στη Βραζιλία, το Μεξικό και την Τουρκία το χάσμα μάλιστα διευρύνθηκε. Αντίθετα, στην Κίνα η αύξηση της παραγωγικότητας ήταν εντυπωσιακή: περίπου 10% ετήσια αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας και πάνω από 7% αύξηση της συνολικής παραγωγικότητας των συντελεστών παραγωγής στους τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών. Στην Ινδία επίσης αυξήθηκε η συνολική παραγωγικότητα των συντελεστών παραγωγής κατά την περασμένη δεκαετία, αν και το χάσμα με τις προηγμένες οικονομίες παραμένει μεγάλο.

Μερικοί παραδοσιακοί κινητήριοι μοχλοί της ανάπτυξης εκλείπουν: Η βελτίωση της παραγωγικότητας είναι ιδιαίτερα σημαντική, αφού πολλές χώρες μεσαίου εισοδήματος δεν μπορούν πλέον να βασιστούν στα πλεονεκτήματα που συνήθως απολαύουν οι οικονομίες χαμηλότερου εισοδήματος, καθώς οι τελευταίες ανελίσσονται σε οικονομίες μεσαίου εισοδήματος. Τα πλεονεκτήματα αυτά

συμπεριλαμβάνουν το χαμηλό κόστος εργασίας και την ταχεία μεγέθυνση που οφείλεται στην ανάπτυξη των εξαγωγικών κλάδων χάρη στις ξένες επενδύσεις. Επιπλέον, οι δημογραφικές εξελίξεις στις χώρες μεσαίου εισοδήματος είναι λιγότερο ευνοϊκές για την ανάπτυξη. Η ανέλιξη σε χώρα μεσαίου εισοδήματος συχνά επιταχύνεται από μία δημογραφική μετάβαση κατά την οποία τα ποσοστά θνησιμότητας μειώνονται γρηγορότερα από τα ποσοστά γεννητικότητας, αυξάνοντας έτσι την προσφορά εργατικού δυναμικού. Μερικές περιφέρειες είναι ακόμη σε θέση να αποκομίσουν οφέλη από αυτό το δημογραφικό πλεονέκτημα, κυρίως η Νότια Ασία και η υποσαχάρια Αφρική. Όμως αλλού το πλεονέκτημα αυτό εκλείπει.

Οι οικονομίες μεσαίου εισοδήματος μπορούν να αυξήσουν την παραγωγικότητά τους ως εξής:

- **Με τη συνεχή διαφοροποίηση σε τομείς υψηλότερης προστιθέμενης αξίας στη γεωργία, τη βιομηχανία και τις υπηρεσίες:** Η διαφοροποίηση είναι ιδιαίτερα σημαντική τόσο στις χώρες μεσαίου εισοδήματος όπου αυξάνονται οι μισθοί όσο και στις πλούσιες σε φυσικούς πόρους χώρες.
- **Με την προώθηση της καινοτομίας χρησιμοποιώντας την παγκόσμια γνώση και αναπτύσσοντας τις εγχώριες ικανότητες:** Ακόμα και στις πιο προηγμένες χώρες μεσαίου εισοδήματος εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικά περιθώρια κάλυψης της τεχνολογικής υστέρησης. Πέρα από την καλύτερη ένταξη στο παγκόσμιο εμπορικό σύστημα και την άντληση ξένης γνώσης μέσω του εμπορίου, των άμεσων ξένων επενδύσεων και άλλων μέσων, οι χώρες πρέπει επίσης να αναπτύξουν ικανότητες για τη δημιουργία νέων προϊόντων και διαδικασιών, προκειμένου να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις δικές τους ανάγκες και να διαμορφώσουν τα δικά τους ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.
- **Με τη μεταρρύθμιση της χρηματοπιστωτικής αγοράς και των αγορών προϊόντων και εργασίας και με την ανάπτυξη δεξιοτήτων:** Σε πολλές χώρες μεσαίου εισοδήματος η ανάπτυξη ανταγωνιστικών, καινοτόμων επιχειρήσεων συχνά ανακόπτεται από το ανεπαρκές κανονιστικό περιβάλλον και την έλλειψη δεξιοτήτων.
- **Με την προώθηση της ανταγωνιστικότητας του τομέα υπηρεσιών:** Ο εγχώριος τομέας υπηρεσιών μπορεί να αναπτυχθεί για να καλύψει τη ζήτηση από τις αυξανόμενες μεσαίες τάξεις. Οι υπηρεσίες μπορούν επίσης να ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα του μεταποιητικού τομέα και να αποτελέσουν πηγή εσόδων από εξαγωγές.

Μπορούν επίσης να συνεχίσουν να αξιοποιούν «παλαιούς» κινητήριους μοχλούς ανάπτυξης ως εξής:

- **Με τη μετατόπιση του εργατικού δυναμικού σε τομείς υψηλότερης παραγωγικότητας:** Πολλές χώρες μεσαίου εισοδήματος, συμπεριλαμβανομένης της Ινδίας, της Ινδονησίας, του Ιράν και της Μαλαισίας, μπορούν ακόμα να ωφεληθούν από τη μετάβαση εργατικού δυναμικού από τη γεωργία, τη μεταποίηση και τις υπηρεσίες σε τομείς υψηλότερης παραγωγικότητας.
- **Με την πλήρη αξιοποίηση της ανάπτυξης που στηρίζεται στη συσσώρευση συντελεστών παραγωγής:** Στις περισσότερες χώρες μεσαίου εισοδήματος εξακολουθούν να υφίστανται περιθώρια περαιτέρω βελτίωσης του τρόπου χρήσης του εργατικού δυναμικού και δυνατότητας συσσώρευσης ανθρώπινου και φυσικού κεφαλαίου. Επίσης, η αποδοτικότητα στη χρήση των συντελεστών παραγωγής μπορεί να βελτιωθεί.

Μπορούν να μεριμνήσουν για τη διάδοση των ωφελειών από την ανάπτυξη ως εξής:

- **Με τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών:** Σε πολλές χώρες μεσαίου εισοδήματος η φτώχεια είναι ακόμα ευρέως διαδεδομένη και/ή η εισοδηματική ανισότητα αυξήθηκε κατά την περασμένη δεκαετία. Η δυσανεμία των «μεσαίων τάξεων» όσον αφορά το βιοτικό επίπεδο και η μη συμμετοχή τους στη διαδικασία λήψης αποφάσεων έχουν δημιουργήσει εντάσεις σε μερικές οικονομίες μεσαίου εισοδήματος. Αυτές οι κοινωνικές προκλήσεις θα πρέπει να αντιμετωπιστούν παρέχοντας καλύτερα δημόσια αγαθά, βελτιώνοντας την ποιότητα ζωής των ατόμων, προσφέροντας περισσότερες ευκαιρίες απασχόλησης και διασφαλίζοντας μεγαλύτερη εκπροσώπηση στην οικονομία.
- **Με τη χάραξη αποτελεσματικών περιφερειακών πολιτικών για τη στήριξη πιο ισότιμης ανάπτυξης και τη μείωση των περιφερειακών διαφορών:** Προς τούτο απαιτείται ο εντοπισμός των περιφερειακών ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων και η προσαρμογή των δημόσιων υπηρεσιών στις τοπικές ανάγκες δίνοντας προτεραιότητα στις πυκνοκατοικημένες φτωχές περιοχές.
- **Με την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης και την προώθηση της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας:** Η διαφοροποίηση σε λιγότερο ενεργειοβόρους τομείς και η υιοθέτηση ενεργειακά αποδοτικών τεχνολογιών θα περιορίσουν την τρωτότητα στις διακυμάνσεις των ενεργειακών τιμών

και στις αλλαγές σε κανόνες και προτιμήσεις. Επιπλέον, πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα κατά τη χάραξη επιτυχών στρατηγικών ανάπτυξης.

Και μπορούν να βελτιώσουν την κυβερνητική αποτελεσματικότητα ως εξής:

- **Με την ενίσχυση των ικανοτήτων εκπόνησης και υλοποίησης σχεδίων:** Η καλύτερη εκπαίδευση των κυβερνητικών αξιωματούχων και η βελτίωση του συντονισμού μεταξύ των υπουργείων είναι απαραίτητες για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό και υλοποίηση. Οι τολμηρές αλλαγές στις στρατηγικές ίσως να είναι πολιτικά δύσκολες και δαπανηρές, όμως λιγότερο απ'ό,τι η απουσία αλλαγής. Οι αποτελεσματικές στρατηγικές επικοινωνίας και ο σωστός χρόνος και ιεράρχηση προτεραιοτήτων είναι καίριας σημασίας για την εξασφάλιση της στήριξης των εν λόγω μεταρρυθμίσεων από πολλαπλούς ενδιαφερόμενους φορείς.

© OECD

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περιλήψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2014), *Perspectives on Global Development 2014: Boosting Productivity to Meet the Middle-Income Challenge*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/persp_glob_dev-2014-en